

USTAVNI SUD CRNE GORE

G-đa Desanka Lopičić, predsjednica

Podgorica, 27.6.2016.

Predmet: Ustavni sud hitno da odluči o zahtjevu nevladine aktivistkinje Vanje Čalović i donese rješenje o obustavi izvršenja presude Gž.br. 3247/15 od 15.01.2016. do donošenja konačne odluke

Poštovana gospodjo Lopičić,

NVO Akcija za ljudska prava (HRA) apeluje na Ustavni sud da hitno odluči o zahtjevu Vanje Čalović i u skladu sa čl. 73 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore obustavi izvršenje presude Gž.br.3247/15 od 15.01.2016. kojom je Čalović obavezana da u svim elektronskim i štampanim medijima u Crnoj Gori i Srbiji objavi da je povrijedila čast, ugled i dostojanstvo Vladimira Bebe Popovića, do donošenja konačne odluke.

HRA smatra da je ovakva presuda očigledno nesrazmjerna eventualno pričinjenoj šteti i kao takva suprotna Ustavu Crne Gore i Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima. Obaveza objavljivanja izreke presude "u svim medijima u Crnoj Gori i Srbiji" nesrazmjerna je i nepravedna jer svi ti mediji nisu ni prenijeli izjavu Vanje Čalović.

Ako je sud već našao da su tom izjavom Popoviću povrijeđena prava, onda je morao ili Vanji Čalović naložiti da izreku presude objavi na isti način kao i izjavu - na konferenciji za štampu, ili, ako je želeo da je obaveže da obezbijedi da mediji koji su izjavu prenijeli prenesu i informaciju o presudi, od tužioca zatraži da dostavi podatke i dokaze u kojim je sve medijima to urađeno, pa da tek onda obaveže tuženu da izreku presude objavi u istim tim medijima. Ovako, potpuno neodređen, paušalni iskaz izreke presude nametnuo je za Čalović nesrazmjernu kaznu koja će za posljedicu imati plijenidbu njene cjelokupne imovine.

Mediji koji su objavili njenu izjavu, dužni su besplatno da objave i informaciju o izreci pravosnažne presude koja se tiče iste teme, na osnovu kodeksa novinarske etike i u Srbiji i Crnoj Gori. Međutim, svi ostali mediji koji se tom temom nisu bavili tu obavezu nemaju, pa će Vanja Čalović svakako morati da objavljuje plaćene oglase da bi udovoljila sudskoj

presudi. Ovakav ishod je očigledno prekomjerman, predstavlja kaznu i nije u skladu s Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

Javna izvršiteljka Aleksandra Tomković Vukoslavčević je donijela rješenje o izvršenju (13.6.2016.) kojim je paušalno, isto kao i sud, naložila Čalović da uplati predujam od 25.000 eura na ime objavljivanja presude u svim medijima u Crnoj Gori i Srbiji, s najavom da će ovaj iznos uvećavati dopunskim rješenjima, za slučaj da se iznos ne ispostavi dovoljnim za plaćanje oglasa u svim medijima na teritoriji Srbije i Crne Gore.

Jasno je da postoji opasnost od zaplijene i prodaje cjelokupne imovine koju Čalović posjeduje jer troškovi izvršenja u svim medijima Crnoj Gori i Srbiji moraju iznositi najmanje više desetina hiljada eura, ako se ima u vidu da je 2014. u Crnoj Gori radilo 57 medija (prema podacima NVO Centra za demokratiju i ljudska prava – CEDEM od 22.12.2014, detaljnije na: <http://www.cedem.me/programi/istrazivanja/ostala-istrazivanja/summary/31-ostala-istrazivanja/864-socijalni-poloaj-novinarske-profesije-u-crnoj-gori>), dok je u Srbiji u prošloj godini bilo registrovano 1.379 medija (kako je 11.3.2015. izjavio Saša Mirković državni sekretar u Ministarstvu kulture i informisanja Republike Srbije, detaljnije na <http://www.blic.rs/vesti/drustvo/u-srbiji-registrovano-1379-medija/7pchmcb>). Razumno je pretpostaviti da se, u poslednje dvije odnosno godinu dana, broj medija u Crnoj Gori i Srbiji mogao samo povećati, imajući u vidu trend povećavanja broja elektronskih medija.

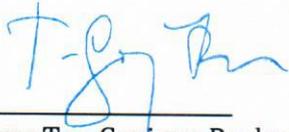
Primjećujemo u ovom kontekstu da se sud nije potrudio ni da precizira da li pod "svim medijima" misli na medije koji su postojali u vrijeme davanja izjave ili i one koji su nastali u međuvremenu, do donošenja presude, što ovu presudu čini dodatno neprofesionalnom i praktično nemoguće izvršivom.

Podsjećamo da Evropski sud za ljudska prava smatra da nesrazmjerne naknade štete u slučajevima klevete i kršenja prava na privatnost mogu prekršiti pravo na slobodu izražavanja – čak i kada je ono što je objavljeno neistinito i šteti ugledu. Ne samo da mora da postoji odnos srazmjernosti između štete pričinjene klevetničkim izjavama i njene naknade, već se mora uzeti u obzir i uticaj naknade štete na osobu koja je štetu pričinila (presude Tolstoy Miloslavsky protiv Ujedinjenog Kraljevstva, predstavka br. 18139/91, 13. jul 1995, Filipović protiv Srbije, predstavka br. 27935/05, 20. novembar 2007 i Koprivica protiv Crne Gore, predstavka br. 41158/09, 22. novembar 2011). Komitet ministara je utvrdio ove principe i u svojoj Deklaraciji o slobodi političke debate u medijima iz 2004. godine (detaljnije u biltenu HRA br. XIV: EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA I NAKNADA ŠTETE U SLUČAJEVIMA KLEVETE I KRŠENJA PRAVA NA PRIVATNOST, koji je dostupan na: [http://www.hraction.org/?page_id=7534](http://www.hrraction.org/?page_id=7534)). Ovaj bilten dostavljamo i u prilogu.

Pozivamo Ustavni sud da hitno odluči po zahtjevu Vanje Čalović i prilikom odlučivanja posebno ima u vidu član 10 Evropske konvencije o ljudskim pravima, odnosno praksu Evropskog suda za ljudska prava, da bi spriječio kršenje njenih prava s neotklonjivim

posljedicama i spriječio da sudovi ubuduće donose slične odluke u suprotnosti sa međunarodnim standardima ljudskih prava koji obavezuju Crnu Goru.

S poštovanjem,

mr Tea Gorjanc Prelević,
izvršna direktorica
NVO Akcije za ljudska prava

